

Drobiž.

Utrinki.

Spisal X.

1. Pristen Jugoslovan.

»Kdor ne privošči rodú in jezika in zemlje slovenske
Bratom ob Sotli, ta ni, nikdar ni Jugoslovan.« —
»A bogatejši od nas so bratje.« — »Še boljše: če lahko
V bratovi hiši živiš, kaj bi bil svoj gospodar!«

2. Dokazi.

Če ti z dokazi ni moč ovreči nasprotnika, reci:
»Ti si Avstrijec!« — Takoj vsak je nasprotnik na tleh.

3. Patriotje.

Marsikdo je nedavno pokorno se lizal in plazil;
Zdaj preklinja na moč, kar je proslavljal poprej.
Sapa obrača tako petelina na strehi. »Priatelj,
Si se li hlinil poprej, ali se hliniš sedaj?« —
»Oh, za to, kar prej sem grešil, pokoro zdaj delam;
Druga je lizanju smer, isti ostal je namen.«

4. Naša lipa.

»Stranke in strančice so; oh, kam pa je narod izgínil?« —
»V veje in vejice je deblo drevesa prešlo.«

5. Pokora.

Ker sem prestar in nimam moči, da slabe dajal bi
zglede ljudem, zato dobre nauke delim.
Prej sem klical na boj, zdaj blaženo slogo proslavljam;
Mirno prebavljal bi rad, ker sem se dobro najel.

6. Čudo.

Narod ne škodi nič, nikomur nič ne koristi;
Stranka te plača za trud, stranka kaznuje za greh:
Čudno nikakor ni, da se toliko dela za stranko;
Da pa za narod se kdo trudi, je čudno zares.

7. Predstavitelji.

»Narod smo mi, vladarji smo mi; zatorej res vlada
Narod sam sebe sedaj, ker ga pač vladamo mi.« —
»Kdo je pa vas izbral?« — »Oh, narod; saj smo mi narod.
Razdelili smo si vlado lepo med seboj.« —
»Kdaj pa ljudstvo dobo besedo in svoje pravice?
Ali se vladalo bo patriarhalno naprej?« —
»Tiho! Pariz nastavlja uho in London posluša.
Take ententa željé smatrala bi za upor.«

8. Pisatelju.

Vsaj pod črto povej, kaj si povedati hotel!
Mi te ugíbljemo vsi, pravega nihče ne ve.
Ti previdno molčiš; a vsak te po svoje razlaga
In se dela, da ve, česar z menoj vred ne ve.
Ali je konj, tvoj konj res konj in krava ti krava?
Ali simbola sta dva drugih visokih idej?

9. Formalisti.

»Forma je vse, vsebina ni nič.« — »A nekaj vsebine
Vendar je treba; na čem naj ti pa forma visi?«

10. Veda in neveda.

»Vse je narava, kar je; naravo smo preiskali.
Vso poznamo do dna mi ter ji kažemo pot.

Ako prestopi to pot in hudomušna zaide,
Zakon ji najdemo nov, novo odkážemo pot.
Včeraj zveličalni uk, je danes mala pomota;
Nov zveličalni uk srečno jo nam zamenti.
Iz vsevednosti nam izvira večja vsevednost.

Kdor ni preverjen o tem, ta je za nas idiot.« —
»Nam pa ni znanega nič; nam najmodrejši je tisti,
Ki se zaveda, da ve, sam da ničesar ne ve.
To je edina modrost; slepari kdor drugo proslavlja,
In kdor dvomi o njej, ta je za nas idiot.«

11. Dogmatik.

Kaj bi premišljal sam; profesor je vse že premislil.
Jaz se zanašam nanj; verujem, kar mi pove.

12. Skeptik.

Moja modrost je dvom; saj vsaka se misel pobija.
Dà, če se dvoma zavem, dvomen postane mi dvom.

13. Moderni človek.

Jaz se moderne držim, in kar je novó, mi je pravo;
Ali je res ali ne, malo je meni to mar.
Včeraj je proč in jutri še ni; za danes živimo!
Gre mi za rezultat, in da je zadnja novost.

14. Nežni spol.

Joj, kako zdrav princip! Obleka je kakršnakoli
Psihi moderni všeč, da le moderen je kraj.

Kako slovenski narod označuje čas.

Pisana (tiskana) beseda nas uči in kviri. Dober
pisatelj ugodno vpliva na naš slog; včasih se pa še
rajši oprimemo in bolj stanovitno držimo očitnih napak.
Komu ni v spominu, kako kužno se je v govoru in v
pisavi širila in razširjala jezikovna spaka »obesilo se
ga je!« Zato je naravnost čudno, da ima v pisavi
vztrajno rabljeno napačno označevanje časa tako malo
vpliva na narodno govornico; ali obratno: da se v pisavi
kar nočejo poprijeti pravih narodnih oblik.

Če greš po mestnih ulicah in ogleduješ nalepljene
oglake, naznanila in vabila, ali če vzameš v roke ča-
sopis, skoraj vedno čitaš, da se n. pr. ob 9. uri dopoldne
prične zborovanje..., ob 3. uri popoldne shod..., od
8. do 9. ure zvečer pa bo predavanje... itd. Tako
označevanje časa je napačno. Preprosto, nepokvarjen
Slovenec ne govori tako, ker mu je n. pr. deveta ura
vse kaj drugega kakor pa ura devet. On poreče, da se
prične zborovanje ob devetih, shod ob treh, predavanje
pa bo od osmih do devetih itd. Deveta ura je čas od
osmih do devetih, tretja ura čas od dveh do treh, zato
se tudi od osme do devete ure nič ne more vršiti, ker
je to točno ob osmih: meja med osmo in deveto uro.
Če pravim, da smo se izletniki zbirali od 6. do 7. ure
in smo točno ob 7. uri odrinili, to nima zmisla; reči
moram, da smo se sedmo uro zbirali, točno ob sedmih
pa odrinili.

Ni dolgo tega, kar sem čul preprosto osebo, ki je
v časopisu natisnjeno časovno označbo: ob 3. uri...,
ob 4. uri... čitala: ob tri uri..., ob štiri uri... To je
zelo značilno. Ob tretji uri ni mogla reči, ker se
ji je upiral prirojeni pravilni jezikovni čut, kajti tretja
ura ni ura tri; ob treh pa tudi ni mogla čitati, ker
je bila za številom 3 natisnjena še beseda uri. V tej